

KOHTI VÄLITTÄMISEN POLITIIKKA

Rakkaat Ääni lapselle -agentit! Hyvää ystävänpäivää ja kiitos työstänne Suomen lasten puolesta! Ystävänpäivänä nostetaan yhdessä puheenaiheeksi välittäminen.

Lapsiperheköyhyys nakertaa hyvinvointiyhteiskuntamme pohjaa. Jokaisella lapsella on oikeus hyvään lapsuuteen. Köyhyys tuo mukanaan monia kokemuksia, jotka eivät siihen kuulu. Köyhyyttä voidaan vähentää ja sen vaikutuksia lieventää sekä valtion että kuntien toimesta. Tarvitaan välittämisen politiikkaa, jossa lyhyen aikavälin talousnäkökulma ei määritä päätöksentekoa, vaan jossa katsotaan pidemmälle tulevaisuuteen.

Lapsuuden olosuhteet muodostavat pohjan elämälle. Lapsi ei ole ainoastaan lapsi, vaan myös kuntalainen ja kansalainen, jolla on oikeus osallistua ja vaikuttaa. Kuntien rooli suomalaisen lapsuuden rakentajina on keskeinen: varhaiskasvatus, koulu ja vapaa-ajan palvelut ovat kaikki kuntapalveluita.

Monella mittarilla Suomen lapsiperheiden elämä on enimmäkseen hyvää. Pohjoismaiseen hyvinvointivaltioon on kuitenkin ilmestynyt säröjä. Köyhissä perheissä elävien lasten määrä on lähes kolminkertaistunut Suomessa vuodesta 1995. Yli 10 % lapsista elää pienituloisessa perheessä ja yhteensä lähes 15 % on köyhyysvaarassa. Se tarkoittaa 108 000 lasta!

Köyhyys jättää jäljen

Köyhyys ei ole ainoastaan taloudellisten resurssien puutetta. Se tuo mukanaan myös nälkää, pelkoa, ahdistusta, häpeää, ulkopuolisuuden tunnetta ja mahdol-

lisuuskien puutetta. Köyhien perheiden lapsista [yli puolet](#) on kokenut kiusaamista köyhyyden vuoksi, luokkaretkiltä on jäänyt pois 38 % ja toisten syntymäpäiviltä yli 50 %. 71 % on jäänyt pois harrastuksista taloussyistä.

Köyhyyden kokemus [vaikuttaa lapseen enemmän](#) kuin aikuisen. THL:n [Kansallinen syntymäkohortti 1987](#) -tutkimus osoittaa, että vanhempien heikko taloudellinen tilanne vaikuttaa pitkälle nuoren tulevaisuuteen. Perusta toiminta-, opiskelu- ja työkyvyille muodostuu lapsuudessa. Köyhyys vaikuttaa kielteisesti hyvinvointiin, terveyteen ja oppimiseen. Köyhien perheiden lapsilla on myös muita enemmän kokemuksia siitä, ettei aikuinen huomioi tai kuule, ja ettei heillä ole mahdollisuutta vaikuttaa. Voiko se olla vaikuttamatta siihen, millaisiksi aikuisiksi he kasvavat?

Köyhän lapsiperheen elämä on usein selviytymistä päivästä toiseen, ja yllättävät menot voivat horjuttaa tilanteen mahdolltomaksi. Joustovaraa ei ole. [Yleisintä lapsiperheköyhyys on:](#)

- yksinhuoltajaperheissä
- perheissä joissa lapset ovat alle 3-vuotiaita
- monilapsisissa perheissä
- perheissä, joissa vanhemmat ovat työttömiä tai pienituloisia työssäkäyviä

Välittämisen politiikka ei ole vain inhimillistä, vaan myös taloudellisesti kestävä.

Lapsen edun on tultava ensin

Selittäviä tekijöitä lapsiköyhyyden lisääntymiseen ovat kasvaneet työttömyysluvut ja julkisen hyvinvointijärjestelmän rapautuminen. Vaalipuheissa lasten hyvinvointia pidetään tärkeänä asiana. Silti kun päätetään valtion ja kuntien budjetista ja palveluista, leikkaukset sattuvat usein juuri lapsiin kaikkein eniten. Lapsiperheille suunnattuja tulonsiirtoja, kuten lapsilisä, on leikattu.

Vaikka inhimillisyydellä päästään pitkälle, sillä yksin ei ratkaista lapsiperheköyhyyttä. Tarvitsemme välittämisen politiikkaa, jossa lapsen etu asetetaan aidosti ensisijaiseksi ohjaavaksi periaatteeksi. Kunnan ja valtion päätöksenteossa on aina arvioitava, miten päätös vaikuttaa lapsiperheiden toimeentuloon ja lasten mahdollisuuksiin. Julkisilla palveluilla voidaan tehokkaasti vähentää köyhyyden aikaansaamaa eriarvoisuutta ja sen vaikutuksia.

Lapsiperheisiin investoiminen on lukuisissa tutkimuksissa osoitettu julkisista investoinneista kannattavimmaksi. Myös [OECD:n mukaan](#) pienempi eriarvoisuus on yhteydessä hyvään talouskasvuun. Lapsen etusijalle asettaminen on parasta mahdollista tulevaisuuspolitiikkaa. Olemme tilanteessa, jossa politiikan suuntaa on nopeasti vaihdettava, tai seuraukset näkyvät koko yhteiskunnassa.

Ja ennen kaikkea: jokaisella lapsella on [oikeus](#) kehittymiseen ja riittävään elintasoon. YK:n lapsen oikeuksien komiteakin on [kehottanut](#) Suomea tehostamaan vähäosaisten lasten ja perheiden tukea.

Meillä aikuisilla on velvollisuus välittää lapsesta.

Mitä kunnassa pitäisi tehdä? Järjestöjen toimenpide-ehdotukset:

- *Toteutetaan lapsivaikutusten arviointi kaikessa lapsiin vaikuttavassa päätöksenteossa.*
- *Mahdollistetaan työelämän ja lapsiperheen arjen parempi yhteensovittaminen. Lähes neljäsosa suomalaisista työskentelee kunnan palveluksessa. Kuntien hyvällä työnantajapolitiikalla on vanhempien kautta suuri merkitys monien lasten arkeen.*
- *Tarjotaan ilmaisia harrastusmahdollisuuksia. Harrastaminen tukee hyvinvointia osallisuutta, oppimista ja tasa-arvoa.*
- *Pidetään huolta kirjastoista, lasten ja nuorten liikunta- ja kulttuuritoiminnasta ja nuorisotyöstä.*
- *Tarjotaan täysipäiväinen varhaiskasvatus kaikille ja pidetään päiväkotien ryhmäkoot kohtuullisina. Laadukas varhaiskasvatus vähentää eriarvoisuutta tehokkaasti.*
- *Varmistetaan perusopetuksen riittävät resurssit ja opettajien mahdollisuus laadukkaaseen opetustyöhön.*
- *Varmistetaan helppo pääsy oppilashuoltoon.*
- *Tarjotaan kohtuuhintaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa ja maksutonta koulun kerhotoimintaa.*
- *Tarjotaan matalan kynnyksen tukea perhekeskuksen kautta.*
- *Mahdollistetaan järjestöjen toiminta vertaistuen ja vapaaehtoistoiminnan tarjoajina.*

Katso myös nämä:

Lapsen oikeuksien verkoston [Lapsiperheköyhyyden torjuntapakkaus](#) (2015) ja Valveen elokuvakoulun lasten ja nuorten [videospotit lapsiperheköyhyydestä](#).

Vaaliohjelmassa mukana:

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

BARNVÅRDSFÖRENINGEN
www.bviffi

Martat

Pienperheydistys ry

YVPL
Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Pesäpuu ry

Leijonaemot

KAAPATUT
LAPSET RY

ENSI- JA
TURVAKOTIEN
LIITTO

PARASTA
LAPSILLE RY

Väestöliitto

Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Save the Children

Suomen

VANHEMPAINLIITTO